

več let, kakor se je vsak poslušavec lahko prepričati mogel. Slovenščino je vselej tukaj v Gorici podpiral, ne pa — zatiral, in ga ni menda kekega zavoda, kjer bi se ji bilo tako in na vse strani ugodilo, kakor ravno na toliko psovani goriški realki. Toliko v porazumljenje!

Iz Maribora. Slovenščina se pri nas lepo razvija in čedalje bolje nam prikupuje. Vsakemu pravemu Slovincu se srce radosti širi, ako pogleda na čitavnico, kako hrabro izvršuje svojo nalogo. Tudi dijaška mladina, naročivši se letos na 70 listov „Slov. Glasnika“ (20 listov več kakor lani), kaže, da tudi se poteguje za našo milo slovenščino. Posebne hvale pa je v obče vredna bogoslovna tukajšna, v kateri veji krepak naroden duh, ki pošteno varuje domače svetinje. Al kakor nikjer ni drevesa s samo čistim zdravim sadom, tako tudi tukaj ne. Ako predava učitelj v slovenskem jeziku, si pišejo nekteri pazke po nemško; ako jih nagovoriš po slovensko, ti odgovarjajo po nemško; ako k njihovim mizam prideš, najdeš vse drugo, le slovanske knjige ali časnika ne, in vendar čislajo sebe za „vnete Slovence“, drugi, ki svojo nalogo, kolikor je moč djansko spolnujejo, so jim le fantasti; po njihovih mislih so „rodoljubi“ tisti, kateri imajo v srcu ljubezen do svojega naroda skrito, tisti pa, ki v djanji kažejo, so sanjavci. Al nadjamo se, da bode tudi tote sv. Duh razsvetil, da si vtisnejo v srce pesnikove besede, ktere naj bi se pri vseh Slovanih le skoro uresničil:

„Kaj da páne, a ustane
Abel mile Slavije.“

Iz Železnikov 22. pros. Sinoč kmali po Avemarii se je pričelo od Ratitovca sem nebo silno žariti, spričevaje nesrečo ognja. Gorelo pa je le pri „Novaku“, nasamnemu kmetu Dražgoške fare. Razun hiše in hleva zgorelo mu je kakih 300 centov sená, zlo ravno toliko slame in mnogo mnogo druge gospodarske priprave. Živino so nek vso rešili razun ene plemenske svinje. Zavarovan ni bil. Ljubi slovenski bratje! Kdor ni zavarovan, naj ga izučí nesreča družih: da ne dober, ampak slab gospodar je tisti, kteremu se smilijo mali krajevarji zavar-nine in ki namesto njih postavlja v nevarnost celo svoje domovje. Pregovor pravi: „kjer je revšina, je tudi večidel nemarnost“.

J. Levičnik.

Iz Lèsèc na Gorenskem 22. pros. T. — Ker vem, da bodem vse brave „Novic“ razveselil, ako jim povem novico, ki jo je častiti tukajšni posestnik gospod France Legat prejel te dni od svojega prijatla K—Z—, nadlajtnanta v polku Sokčević-evem iz Mantove, naj iz omenjenega pisma naznanim sledeče vrstice: „10. t. m. smo v Borgoforti, na meji piemontezki, pred cesarjem defilirali. Ko pride naš bataljon memo njega, nas je cesar nenadoma pozdravil z besedami: „Dobro Slovenci!“ in zopet drugič: „Prav dobro Slovenci!“ — Ne morem Ti popisati, kako nas je hvala v milem maternem jeziku iz ust našega cesarja ganila in nadušila. Radujemo se tega, kakor se bodo gotovo tudi radovali vsi Slovenci v domovini“.

Res! dobro ste jo zadeli, dragi rojak, ko ste rekli, da se z Vami bomo veselili nad to novico. Radosti nam res srce igra, da je kaj! — kakor Gorenc pravi. Pet besedic le; al te tehtajo veliko. Te cesarjeve besede bojo dale novo moč tudi nam v duševnem boji zoper sovražnike naše narodnosti, kakor so nadušili Vas, ako zapoje tromba v vojski. Ako cesar sam govori z nami v našem jeziku, ga nam pač tudi vi preganjali ne boste, kterim je že beseda Slovenec trn v peti! Zapomnite se cesarjev glas pri Borgoforti!!

Iz Ljubljane. Grdo vreme in pomanjkanje denarjev je menda krivo, da je bil sejm v pondeljek zlo slab. Ljudi je bilo malo, pa tudi živine niso pripeljali dokaj, pa še ta je bila draga, ker ni čuda, ako se pomisli, da vse je drago, pa tudi klaja.

— Prijatlom slovenskega jezika naznanjamo, da gosp.

profesor Ivan Macun v narodni naši čitavnici v pondeljek, sredo in petek po poli osmi uri na večer uči slovenski jezik na praktični podlagi. Mnogo marljivih poslušavcov ima izmed gosp. družbenikov; pa če jih pride še več, nikomur ne bo v škodo. — Tako lepo zedinjuje čitavnica „utile dulci“.

— Sprejem jugoslavenski akademii poslanih 1100 gld. v bankovcih in 100 frankov v zlatu je gospodarski odbor z odpisom od 23. t. m. s srčno zahvalo potrdil. Da se vse odraja, naj se podvzajo gospodje, ki imajo še kaj poslati.

— Lagati in dražiti mirni narod, to je znano rokodelstvo dopisunov „Tagespoštnei“. Priča tega je spet oni dopis o zboru pravoznanske družbe tukajšne. Vse je bilo v takem lepem redu, da živa duša bi ne bila mislila, da more kdo s svojimi strupenimi slinami oskruniti slovesno obletnico, in to toliko manj, ko je pri veseli večerji po tej slovesnosti nemški gosp. govornik sam s krepkimi besedami napil „na pogin vseh vragov, ki prepír širijo med narodi“, in so pričujoči povzdignili kozarce jim „na pogin!“ Al vidi se, da za take vrage še peklo ne mara, zakaj kmali po tej večernici se je prikazal dopisun — s — spet v „Tagespošti“, in ker je gospod dr. Toman v domači hiši po domače se predrznil govoriti, je razsajal tako-le: „Einige Mitglieder blieben deshalb von der Festversammlung weg und sollen aus dem Vereine zu treten gewillt sein. Es wäre bedauerlich, wenn der wissenschaftliche Verein durch Hereindrängen des leidigen Nationalitätshaders gesprengt werden sollte, was die Mitglieder mit ihrem Veto bei künftigen derlei Versuchen füglich hintanhaltten sollten“. Na to odgovorimo le samo to: Noben zbor pravoznanske družbe ni bil še tako poln kakor ta; snidlo se je 46 udov. Kdo pa se je silil s slovenskim govorom v ta zbor? Morebiti dr. Toman? To je grda laž. Prosili so ga, lepo prosili, naj prevzame slovenski govor. Pred dvema mescoma je mesečni zbor sam enoglasno sklenil, naj en govor bode nemški, eden pa slovenski. Kteri satan more tedaj potem takem govoriti o „leidigen Nationalitätshader?“ Kdo je tedaj vrival slovenski govor? Ali je mar po družtvenih pravilih domačemu jeziku pet zaprta v to družtvo? In če ni, ali je to silstvo, ako se poslužuje svojih pravic? Ako se bi družtvo to pokopalo — zapomnite se to dobro — ga bote pokopali vi s suhoparnimi možgani svojimi, ki ne znate družega kakor le dražiti mirni narod slovenski! Ali je čuda, da se vsak pošten Slovenec raji ogne taki gnjusobi! Mi pa, vsak dan viditi tako predrznost na domači naši zemlji, vprašamo le: Quousque tandem?

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Odkar so se Njih Veličanstvo cesar iz Laškega spet na Dunaj povrnili, so pogostoma spet ministerski zbori, kterim predsedujejo cesar sami. Unanje in notranje zlo zapletene državne zadeve, zlasti ogrske in laške, dajajo sedaj na vse strani prevažnega opravila. Vojaško mornarstvo dobí svoje posebno ministerstvo; al minister kupčijstva bo nek ob enem tudi minister pomorstva.

— Po ces. dovoljenji bo vsak Istrijan in kvarnarski otočan dobil na leto 12 funtov solí po znižani ceni. Po številu tukajšnih prebivavcov se bo za te kraje potrebovalo za leto in dan 28.200 centov solí, cent pa se jim bo dajal po 4 gold. 50 kr.

— Ministerstvo pravosodja misli število pravosrednikov (advokatov) po vseh deželah pomnožiti, in kakor se sliši, je nadsodnji v Gradcu unidan došel ukaz, naj za svoje okrožje do 1. febr. o tej zadevi svoje predloge stori.

— Časniki preklicujejo sedaj tisto novico, ki je te dni romala po vseh časnikih, da je naša vlada razposlala pismo do vseh velikih vlad, v kterem zahteva, naj sardinska vlada razpusti svojo armado.

— Predsednik državnega zbora dr. Hein je vprašal odbornike, ki pretresovajo dнарne zadeve: ali bi ne bilo prav, da bi se državni zbor odložil čez 4. febr.? Pa odgovorili so mu, da ne, ker tudi pravice nimajo za tak odlog.

— Po službenem naznanilu mestne gosposke so povžili Dunajčanje lansko leto 98000 volov, 140.000 telét, 100.000 skopcev (koštrunov) in jančkov, 100.000 svinj, 1 milijon in 300.000 kokoš, kopunov in golobov, 33.000 druge perutnine, 6000 jelenov in srnj, 180.000 zajcov, 120.000 divjaščin, 10.000 centov rib, 16.000 centov riža (rajža), 1 milijon in 200.000 centov moke, 280.000 centov kruha, 300.000 centov sadja, 55.000 centov masti in 60 milijonov jajc. Naravna je stvar, da želodec, ki toliko pojé, se mora tudi odžejati. Pogasiti to žejo so popili 35.000 veder vina in 1 milijon veder piva (ola).

— „Presse“ je te dni preočitno pokazala avstrijskim Slovanom svoj „Boksfuss“, rekši: „ako do tega pride, da bi se mi morali miriti s Palackimi in Riegeri, se bomo lože in raje pomirili z Deákom in Tiszom“.

— V tukajšni zvezdarnici so zapazili novo repato zvezdo na nebu, ki jo je zvezdogled Wineke v Petrogradu prvič 8. dan t. m. najdel. S prostim očesom se ne vidi.

Hrvaško. Iz Zagreba. „Pozor“ naznanja, da je prevzvišeni škup djakovaški gg. Štrossmajer, utemeljitelj akademije jugoslavenske, razposlal duhovnom po svoji škupii poziv, v katerem jih z milo besedo vabi, naj donesek svoj položijo na oltar domovine, da se tem krepkejšje ustanovi akademija. „Bis dat, qui cito dat“.

Iz Zadra v Dalmaciji. Prihodnji mesec bode začel izhajati pri nas politični in književni list v talijanskem in slovenskem jeziku pod naslovom „Il Nazionale“. — „Narodni list“, ki bo dvakrat v tednu izhajal v jeziku talijanskem z nadometkom enkrat v tednu v slovenskem. Vrednik mu bo gosp. Nad. Nadlo, cena za pol leta 5 gold., za 3 mesce 3 gold.

Česko. Iz Prage. Dr. Rieger, izvestnik za národno gledišče, ima velike težave z deželnim odborom; namesto da bi bil obveljal njegov predlog, po katerem naj se dovoli 300.000 gld. za zidanje novega gledišča že prihodnjo spomlad, je večina sklenila po dr. Pinkasovem predlogu, naj se napravi le začasna gledišna koliba za 100.000 gold. Ali se ne pravi to, dнар trositi in odbijati stvar „ad calendas graecas“?

— Danes (24. jan.) smo slovesno pokopali národno pisateljco Boženo Nemcovo. Blizu 30.000 ljudi je spremljalo pogreb. Tako častijo Čehi svoje zaslužene ljudi!

— Naši listi „Pozor“ in „Narod. Listy“ itd. se krepko ustavljajo tistemu mnenju, po katerem bi smela vlada seči po cerkvenem premoženju. Cerkevno premoženje — pravijo „Narod. Listy“ — je lastina našega naroda; nekteri vladarji in nekteri domoljubi so darovali cerkvi ono premoženje v blage in dobre namene, in narod mora skrbeti, da se deželi ohrani. Pomisliti je treba, da po materijalnih pripomočkih rodoljubne naše duhovščine se je oživilo národno življenje, — da večina naših pisateljev je duhovščina, koja je le po premoženju toliko samostojna, da more delati v prid domovini. „Narodni Listy“ tudi dvomijo, da bi se po prodanem cerkvenem premoženju avstrijskemu dнарstvu pomagalo, in pravi: Le zadovoljnost in zaupanje more vladi toliko kredita in dнарja dati, da se razrušene dнарne zadeve spet poravnajo.

— „Hlas“ piše, da desna stranka pride 4. svečana v državni zbor, pa le zato, da bode o dнарnih zadevah „nema priča“, v družih rečeh ožjega državnega zbora pa varovala „pravico in svobodo narodov“.

Galicija. Iz Lvova. „Słowo“ naznanja smrt visokoučenega Denis-a Zubrycki-ga, ki ga galiciški Rusi štejejo za svojega prvega zgodovinarja.

Laško. Iz Turina. Cesar Napoleon se sardinski vladi spet prav prijazen skazuje. Iz vseh priprav je čedalje očitniše, da Lahi ne bojo mirovali pred, dokler se huda vojska ne uname: Rim in Benetke hočejo po vsi sili imeti. Tako misli narod in njega kolovodji, tako misli vlada sama; le v tem so si navskriž, kako ta cilj in konec doseči.

— Iz Rima. Sv. oče so bili več dni bolni; 24. t. m. pa so spet vstali.

Francozko. Iz Pariza. Prenaredb, ki jih v dнарstvenih zadevah zahteva minister Fould, niso drugi ministri s tako hvalo sprejeli kakor je mislil. — Govori se, da naša vlada razuu tega, da naj neapolitanski kralj Franc II. zapusti Rim, še družih reči več terja od rimske vlade. — Iz dohodkov mestnih se vidi, da pasji davek donaša mestu vsako leto 400.000 frankov.

Angleško. Iz Londona. Kdor prebira strastno pravdo med našimi in ameriškimi časniki, lahko vidi, da vojska med nami je le odložena, ne pa pozabljena. — Lord Palmerston boleha. — Da se kraljica misli vladarstvu odpovedati, je prazna govorica. — Kraljevič ne gré na Dunaj, ampak na Turško.

Prusija. Iz Berolina 23. jan. Danes je minister pravosodja državnemu zboru med drugim tudi predložil osnovo postave za odgovornost ministersko.

Turško. Iz Mostara 24. jan. Ustajniki so zavrgli Omer Paševo ponudbo za pomilostenje. Na to se je vzdignil Derviš Paša z 11 batalijoni in vso črno vojsko iz Trebinja in se obrnil proti Zubci, da ondi ustajnike napade, ki pa so se umaknili iz onega kraja.

Uganjka zastavice v listu 4: Boštjan, Boštanj. (Več bravecov nam je poslalo pravo uganjko.)

Narodna čitavnica v Celju.

Ker ni mogoče dostojno vrediti stanovališča za národno čitavnico do svečnice, se daje na znanje, da bode se odprla še le 16. dan prihodnjega mesca februarja zvečer ob sedmih s slovesno besedo, ktere udeleževali se bodo izvrstni pevci. Stanovališče čitavnice pa ne bode v gostivnici „pri zamorcu“, ampak v poštnih ulicah v drugem nadstropji nekdanje hiše Dereani-ove, v kateri tržuje trgovec g. Fr. Kapus.

Povabljujemo tedaj častite družtvenike, sosebno iz kmetov, da se obilno snidejo. Kdor se še ni, zamore se v naše družtvo vpisati tudi pri tej priložnosti. Poskrbelo se bode tudi, da se bode lahko vsakdo pokrepčal s dobro pijačo in s kakim prigrizljajem.

V Celju 27. prosenca 1862.

Začasni odbor.

Narodna čitavnica v Ljubljani.

Častitim gosp. družbenikom narodne čitavnice v Ljubljani in po deželi razglašujemo s tem povabilom, da v prihodnjo nedeljo, 2. dan februarja zvečer, bode „beseda s plesom“ v dvorani čitavnice. Govori in pesmi bodo ta večer na slavo Vodnikovo, ker ta dan se obhaja njegov 104. rojstni dan. Začetek po navadi ob 7. uri zvečer.

Odbor národne čitavnice v Ljubljani 24. pros. 1862.

Kursi na Dunaji 28. januarja.

5% metaliki 69 fl. 15 kr.

Ažijo srebra 37 fl. 75 kr.

Narodno posojilo 83 fl. 60 kr.

Cekini 6 fl. 51 kr.